

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

บทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปราย ผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร
3. เพื่อเสนอแนวทาง ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสกลนคร

5.2 ขอบเขตของการวิจัย

- 5.2.1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาวิธีดำเนินการบริหารและการปฏิบัติงานในภารกิจของประธานกลุ่ม หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่ม และครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่ม
- 5.2.2 ศึกษาปัญหา อุปสรรคในการบริหารทางวิชาการของศูนย์วิชาการกลุ่มใน จังหวัดสกลนคร

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

- 5.3.1 กลุ่มประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ ประธานกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา-

ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็กในจังหวัดสกลนคร จำนวนทั้งสิ้น 84 กลุ่มโรงเรียน รวมประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 252 คน โดยผู้วิจัยใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

5.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยได้การแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อสอบถามประธานกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เกี่ยวกับกิจกรรมการบริหารทางวิชาการ วิธีการจัดกิจกรรม ปัญหาอุปสรรคและความต้องการในการจัดกิจกรรมการบริหารงานวิชาการแบบสอบถามมี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 3 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบชนิดเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนจะมีคำถามอยู่ 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษาเป็นคำถามชนิดเลือกตอบ (Check list) จำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ประถมศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 28 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนจำนวน 11 ข้อ และแบบปลายเปิด (Open-end)

5.3.3 การส่งแบบสอบถามและการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 84 กลุ่มโรงเรียน แบบสอบถาม 252 ฉบับ ได้รับกลับคืน 76 กลุ่มโรงเรียน 228 ฉบับ และเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 210 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 83.33

5.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม Statistical Package for the social Sciences / Personal Computer Plus (spss/pc+) วิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียน ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา อุปสรรค ในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.4 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1) เพศ พบว่า ประธานกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100 หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 100 และครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการส่วนมากเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 91.42 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 8.57

2) อายุ ประธานกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 รองลงมาเป็นผู้มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 31.42 มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 22.85

หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.85 รองลงมา คือผู้ที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 32.85 และผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 24.28

ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนมากอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 45.71 รองลงมาเป็นผู้มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 37.14 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และผู้ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

3) วุฒิทางการศึกษา ประชาชนกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 95.71 รองลงมาได้แก่ ผู้มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 4.29

หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรีจำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 92.86 รองลงมา ได้แก่ ผู้มีวุฒิทางการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14

ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 97.14 รองลงมาคือผู้มีวุฒิปริญญาโทจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

4) อายุราชการ ประชาชนกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จะมีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 54.28 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีอายุระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และผู้มีอายุราชการตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 17.14

หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ส่วนใหญ่จะมีอายุราชการระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 52.86 รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 และมีอายุราชการระหว่าง 21 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน ร้อยละ 4.28

ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 68.56 คน รองลงมาได้แก่ ผู้ที่มีอายุราชการระหว่าง 16-20 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 2.86

5) ลักษณะที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ประชาชนกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าศูนย์วิชาการ และครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เห็นว่า ที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่จัดรวมกับอาคารอื่น จำนวน 50 กลุ่ม โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 71.42 รองลงมาได้แก่ การจัดอาคารศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เป็นห้องเดียวกันจำนวน 16 กลุ่มโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.86 จัดเป็นอาคารเอกเทศ 2 กลุ่ม โรงเรียน แยกกันอยู่คนละแห่งคิดเป็นร้อยละ 2.85 และ 2.85 ตามลำดับ

6) ความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวกับงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ประชานกลุ่มหัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มและครูวิชาการกลุ่ม ส่วนใหญ่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับงานวิชาการจำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5.4.2 สภาพทั่วไปของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

1) จำนวนโรงเรียนภายในกลุ่มที่มีมากที่สุดคือ 4-7 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 75.11 รองลงมาคือ 8-10 โรงเรียน และ 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 22.86 และ 1.42

2) ความสะดวกในการคมนาคมของโรงเรียนภายในกลุ่ม สภาพการคมนาคมไม่สะดวกเฉพาะฤดูฝน มากที่สุดคือ 38 กลุ่มโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.29 รองลงมาคือ สะดวกทุกฤดูและไม่สะดวกทุกฤดู คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 5.71

3) ระยะทางจากที่ทำการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนถึงโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มโดยเฉลี่ย ปรากฏว่าที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนอยู่ห่างจากโรงเรียนมากที่สุดคือ มากกว่า 4 กิโลเมตร จำนวน 38 กลุ่มโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 54.28 รองลงมาคือ 4 กิโลเมตร และ 3 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 และ 5.71

4) การวางแผนดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน พบว่ากลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการนั้นได้ดำเนินการตามกระบวนการจัดทำแผนทุกประการ ส่วนการบริหารของศูนย์นั้นมีการอยู่แล้ว

5) การจัดระบบการเก็บ การใช้และการบำรุงรักษาสื่อ และเครื่องมือ พบว่าส่วนใหญ่มีการ จัดหมวดหมู่ เครื่องมือสื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ หนังสือ และสิ่งพิมพ์ทุกรายการมีการลงทะเบียนถูกต้องครบทุกรายการ มีการจัดเก็บเข้าที่อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย สะดวกต่อการใช้

5.4.3 การจัดทำสถิติข้อมูลที่จำเป็น เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดทำ สถิติข้อมูลที่จำเป็น เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ส่วนใหญ่ ข้อมูลที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ส่วนการดำเนินงานในการจัดระบบข้อมูลของกลุ่มนั้น จะจัดจำแนกข้อมูลเป็นรายกลุ่มประสบการณ์

5.4.4 การวางแผนดำเนินการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน พบว่า กลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการนั้นได้ดำเนินการ

การตามกระบวนการจัดทำแผนทุกประการ กลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ มีการจัดหาหรือจัดผลิตวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน

5.4.5 การจัดหาผลิต และการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน เครื่องมือ พบว่า ส่วนใหญ่ ได้มาโดยการผลิตเอง ซึ่งการผลิตสื่อและเครื่องมือของโรงเรียนต่าง ๆ นั้นจะได้รับความร่วมมือจากครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ส่วนการจัดซื้อนั้นใช้งบประมาณของกลุ่มโรงเรียน การแก้ปัญหา การขาดแคลนสื่อและเครื่องมือ นอกจากจะจัดซื้อด้วยงบประมาณของกลุ่มหรือผลิตขึ้นเองแล้ว ทางกลุ่มโรงเรียน ยังขอรับการสนับสนุนจากศูนย์วิชาการจังหวัดด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ ความต้องการสื่อและเครื่องมือ ส่วนใหญ่กลุ่มโรงเรียน จะส่งแบบสอบถามไปตามโรงเรียนต่าง ๆ เมื่อทราบความต้องการแล้วจะดำเนินการผลิตโดยการผลิตสื่อต้นแบบ แล้วนำไปทดลองใช้ปรับปรุง แก้ไข ผลิตเพื่อนำไปใช้จริง นิเทศติดตามผล ประเมินผล และรายงานผล

5.4.6 การจัดระบบการเก็บ การใช้ และการบำรุงรักษาสื่อ และเครื่องมือ พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดหมวดหมู่ เครื่องมือสื่อประเภทวัสดุ อุปกรณ์ หนังสือและสิ่งพิมพ์ทุกรายการ และการให้บริการในกรณีที่สื่อและเครื่องมือเกิดการชำรุดเสียหาย ส่วนใหญ่จะดำเนินการซ่อมด้วยตนเองเป็นบางส่วนก่อนที่จะนำไปซ่อมที่ร้านค้า หรือศูนย์วิชาการจังหวัด วิธีการจัดบริการส่วนใหญ่ จะบริการที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งจะบริการได้ทันกับความต้องการของโรงเรียนสำหรับ สื่อและเครื่องมือที่มีผู้ขอใช้มากคือ แผนภูมิประเภทต่าง ๆ ส่วนวิธีการที่ใช้ในการบริการ รับ-ส่ง สื่อและเครื่องมือ ผู้ขอใช้บริการจะมารับเองที่กลุ่มโรงเรียน

5.4.7 การแนะนำส่งเสริมเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต และการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่าส่วนใหญ่มีทักษะและสามารถใช้สื่อได้มากกว่าร้อยละ 50 ทักษะและความสามารถที่ต้องการพัฒนา คือการผลิตและเครื่องมือกิจกรรมที่ใช้ในการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สื่อและ เครื่องมือ คือการประชุมเชิงปฏิบัติการและสาริต

5.4.8 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการประชุม หรือทำหนังสือแจ้งไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม ส่วนการเผยแพร่ งานของศูนย์วิชาการจะเชิญบุคคลภายนอกมาเยี่ยมศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

5.4.9 การผลิตเอกสาร การให้บริการเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ พบว่าส่วนใหญ่ อำนวยความสะดวก บริการและให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในศูนย์ ส่วนการจัดบริการสารสนเทศ

เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน โดยจัดทำสถิติและรายงานประจำปีแจก และให้การช่วยเหลือในการหาวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน

5.4.10 การประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน พบว่า วิธีการติดตามผลการใช้สื่อและเครื่องมือส่วนใหญ่ใช้วิธีการสังเกต และการสัมภาษณ์ ส่วนรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจะรายงานให้คณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนทราบ

5.4.11 งานห้องสมุดของกลุ่มโรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่วัสดุ ครุภัณฑ์ที่ต้องการได้แก่ ชั้นวางหนังสือ ป้ายนิเทศ โต๊ะอ่านหนังสือ และที่วางหนังสือพิมพ์ สื่อและอุปกรณ์ที่ได้จัดทำในห้องสมุด ได้แก่ จุลสารและแนะนำการจัดกิจกรรมห้องสมุดและคู่มือการใช้หนังสือ วิธีการหมุนเวียนหนังสือภายในกลุ่มจะใช้ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนเป็นศูนย์กลางและหมุนเวียนตามวันและเวลาที่กำหนด ระยะเวลาในการหมุนเวียนหนังสือภายในกลุ่มโรงเรียนใช้เวลามากกว่า 6 วัน การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนจะประชาสัมพันธ์เดือนละครั้ง โดยการส่งเอกสารไปตามโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม

5.4.12 กลุ่มจัดประชุม อบรมสัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน พบว่า การจัดอบรมสัมมนา จะมีการสำรวจข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการประชุมเมื่อมีการประชุมสัมมนาแล้วจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ หลังจากนั้นจะมีการนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำแผนและโครงการประชุมต่อไป

5.4.13 การปฏิบัติงานวิชาการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกลุ่มมอบหมาย พบว่า ส่วนใหญ่มีการปฏิบัติงานอื่น ๆ ของกลุ่มโรงเรียนที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ส่วนมากจะได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกลุ่ม ได้แก่ การจัดนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ นอกจากนี้จะมีการสำรวจภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีชาวบ้านที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน

5.4.14 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียน จากการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1) ปัญหาในด้าน การวางแผนการจัดบริการสื่อและเครื่องมือของศูนย์วิชาการกลุ่ม พบว่าส่วนใหญ่มีเวลาจำกัด ในการวางแผนดำเนินงานและมีความรู้ในการวางแผนน้อย

- 2) ปัญหาในการจัดห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน พบว่าส่วนใหญ่สถานที่คับแคบไม่
เป็นเอกเทศและขาดงบประมาณในการดำเนินการ
- 3) ปัญหาในการให้บริการห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่การบริการไม่ค่อย
ทั่วถึง จะบริการให้เฉพาะโรงเรียนที่อยู่ใกล้สำนักงานและการคมนาคมเท่านั้น
- 4) ปัญหาในการให้บริการสื่อและเครื่องมือ พบว่าส่วนใหญ่สื่อและเครื่องมือ
มีจำนวนจำกัด และขาดยานพาหนะในการให้บริการ ผู้ใช้บริการจึงต้องนำยานพาหนะมารับเอง
- 5) ปัญหาในการจัดหาสื่อและเครื่องมือ พบว่าส่วนใหญ่สื่อที่ให้เลือกมีจำนวน
จำกัดและการจัดสรรงบประมาณที่จะจัดหาสื่อและเครื่องมือล่าช้า
- 6) ปัญหาในด้านการหมุนเวียนสื่อและเครื่องมือ พบว่าส่วนใหญ่ขาดยานพาหนะ
ในการบริการ
- 7) ปัญหาในการดำเนินงานของศูนย์วิชาการ พบว่าส่วนใหญ่ครูวิชาการประ-
จาศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีงานที่ต้องรับผิดชอบมาก และขาดงบประมาณในการดำเนินการ
- 8) ปัญหาในการจัดทำสื่อและเครื่องมือ พบว่าส่วนใหญ่บุคลากรที่มีความรู้
ความสามารถในการทำสื่อและเครื่องมือมีน้อย
- 9) ปัญหาด้านการติดตามประเมินผลการบริการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรง-
เรียนพบว่า ส่วนใหญ่ขาดเครื่องมือในการติดตามผล
- 10) ปัญหาด้านการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการวัดผล
ประเมินผลการศึกษา พบว่า การจัดประชุม สัมมนาในระดับกลุ่มโรงเรียนยังมีน้อย ส่วนมากการ
จัดกิจกรรมในการประชุมไม่เข้าใจ หรือไม่ค่อยมีการถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้ร่วมประชุมเท่าที่ควร
- 11) การปฏิบัติงานวิชาการอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย พบว่า ครูวิชาการประจำ
ศูนย์วิชาการกลุ่ม จะทำงานอื่น ๆ ที่กรรมการกลุ่มมอบหมายให้ทำบางครั้งไม่อยู่ในข่ายของงาน
วิชาการจึงทำให้เสียเวลา เสียทรัพยากรบางอย่างไป

5.5 อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง "การบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร มีประเด็นที่น่าสนใจซึ่งจะนำมาอภิปรายและ เสนอแนะ
ดังนี้คือ

5.5.1 เกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ส่วนใหญ่จะเป็นเพศชาย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้มีครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการ กลุ่มละ 2 คน ซึ่งจะต้องเป็นครูที่อยู่ ณ โรงเรียนที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่ม จึงต้องดูแลรับผิดชอบทั้งงานด้านศูนย์วิชาการกลุ่ม งานห้องสมุด กลุ่มโรงเรียน และยังคงปฏิบัติการสอนด้วยไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง จึงทำให้ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการมีเวลาสำหรับการปฏิบัติงานที่ศูนย์วิชาการกลุ่มไม่เต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับการประเมินผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532) ที่พบว่าปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์วิชาการกลุ่มเนื่องจาก ครู-อาจารย์ ที่ได้รับมอบหมายให้มาปฏิบัติงานที่สำนักงานไม่มีอิสระพอที่จะร่วมดำเนินการกิจกรรมให้กับศูนย์วิชาการได้อย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการมีอายุระหว่าง 31-40 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความสามารถในการปฏิบัติงานที่ดี จึงสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้ แต่ถ้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนสามารถจัดให้มีครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการครบ 2 คน และให้ลดการทำงานด้านอื่นลงบ้าง การปฏิบัติงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจะมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

5.5.2 การบริหารงานของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

1) การบริหารงานวิชาการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนด้านข้อมูลสารสนเทศ ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลที่จัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยจำแนกเป็นรายกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งจุดประสงค์ของการจัดกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาประการแรกคือ เพื่อให้โรงเรียนภายในกลุ่มได้ร่วมมือในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ดังนั้น การที่กลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียนภายในกลุ่ม โดยมุ่งแก้ปัญหาโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ และส่งเสริมโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง เพื่อเป็นตัวอย่างแก่โรงเรียนภายในกลุ่มโรงเรียนอื่น ๆ นับว่าเป็นการถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียน และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531) ที่พบว่าศูนย์วิชาการ

กลุ่มโรงเรียน ควรทำการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การตกซ้ำชั้นและการไม่ผ่านจุดประสงค์ของนักเรียน เพื่อประกอบการจัดทำแผน ทำโครงการในการพัฒนา การเรียนการสอนของกลุ่มโรงเรียน ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นข้อมูลสำคัญที่ทุกกลุ่มโรงเรียนจะต้องจัดทำไว้ นอกจากข้อมูลเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแล้ว ควรจัดทำข้อมูลด้านอื่น ๆ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลากร เกี่ยวกับนักเรียน เกี่ยวกับงานธุรการ การเงิน และเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อทำให้ศูนย์วิชาการกลุ่มเป็นศูนย์กลางของข้อมูลที่มีบูรณาการมากยิ่งขึ้น และเป็นการสะดวกแก่โรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มและหน่วยงานที่ต้องการทราบข้อมูลเหล่านี้ ก็สามารถค้นหาได้จากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

2) การบริการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ได้ให้ความสะดวกในการบริการแก่โรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่ม แต่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนยังขาดยานพาหนะ ในการบริการ ดังนั้น การบริการจึงเป็นลักษณะประจำอยู่ที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เทพฯ สำเร็จ (2531) ที่พบว่าปัญหาสำคัญที่สุดของการบริหารสื่อ คือศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ส่วนมากยังให้บริการในลักษณะประจำที่เนื่องจากขาดยานพาหนะในการขนส่งสื่อและการเรียนการสอน ยานพาหนะเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เนื่องจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการบริการด้านต่าง ๆ และจากการวิจัยพบว่า ระยะทางจากศูนย์วิชาการกลุ่มถึงโรงเรียนต่าง ๆ ภายในกลุ่มมากกว่า 4 กิโลเมตร ซึ่งหากไม่มียานพาหนะแล้วการให้บริการก็จะไม่สะดวกเท่าที่ควร

สื่อประเภทต่าง ๆ ถือว่าจำเป็นมากในการเรียนการสอนในปัจจุบัน โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากนักเรียนยังไม่สามารถเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ ดังนั้นสื่อจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น จากการวิจัยพบว่า ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และโรงเรียนยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาสื่อส่วนใหญ่จึงผลิตขึ้นมาใช้เองโดยการระดมครู-อาจารย์ ที่มีความรู้ความสามารถผลิตสื่อต้นแบบแล้วนำมาทดลองใช้ปรับปรุงแก้ไขผลิตเพื่อนำไปใช้จริง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นสิ่งที่ดี เพราะการที่ครู-อาจารย์ ซึ่งเป็นผู้ใช้สื่อได้มีส่วนร่วมในการผลิตทำให้ได้สื่อที่ตรงกับความต้องการและใช้สื่อได้ถูกต้อง

3) การให้ความรู้ แนะนำส่งเสริมเกี่ยวกับเทคนิคการผลิต และการใช้สื่อ การเรียนการสอน ผลการวิจัย พบว่า ครู-อาจารย์ ในโรงเรียนต้องการได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อการเรียนการสอน เนื่องจากแต่ละโรงเรียนยังขาดแคลนสื่ออยู่มาก งบประมาณที่ได้รับจัดสรรมีน้อยไม่เพียงพอที่จะนำไปซื้อ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพ การประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532) พบว่า บุคลากร ขาดความรู้ ความชำนาญในการผลิตและซ่อมแซมสื่อ ดังนั้นการที่ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการ กลุ่มโรงเรียนได้บริหารในการให้ความรู้เกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อจึง เป็นการถูกต้อง เพราะจะทำให้ครูผู้สอนเกิดความชำนาญ มีความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตสื่อ หรือนวัตกรรมมาใช้ในการ เรียนการสอน เป็นการประหยัดงบประมาณและมีการทำงานร่วมกัน เกิดการนิเทศภายในขึ้นมา ในโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียน

4) งานห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัย พบว่า วัสดุ ครุภัณฑ์ที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนต้องการ ได้แก่ ชั้นวางหนังสือ โต๊ะวางหนังสือ และที่วางหนังสือพิมพ์ ทั้งนี้ เนื่องจากที่ทำการศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ร่วมกับอาคารอื่น ไม่มีอาคารเป็นเอกเทศ ดังนั้น ห้องสมุดจึงขาดงบประมาณที่จะจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ที่จะนำไปใช้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิพล นาคพันธ์ (2528) ที่พบว่าปัญหาการวางแผนกลุ่มโรงเรียนคือ ปัญหาด้านงบประมาณ

สื่อและเอกสารที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนได้จัดทำในห้องสมุด ผลการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่เป็นจุลสารแนะนำการจัดกิจกรรมห้องสมุด และคู่มือการใช้หนังสือซึ่งเป็นโครงการ จัดมุมหนังสือ และห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530) ทั้งนี้ด้วยกิจกรรมการจัดการเรียน การสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วย ตนเอง ซึ่งความรู้ต่าง ๆ จะได้จากห้องสมุดอันเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญ ดังนั้น การที่ศูนย์วิชา การกลุ่มโรงเรียนได้มีการกระตุ้นให้ครูและนักเรียนภายในกลุ่มได้รู้จักการใช้ห้องสมุด จึงเป็นสิ่งที่สมควรและถูกต้อง เพราะจะทำให้ครูและนักเรียนได้ใช้ประโยชน์จากห้องสมุดอย่างคุ้มค่าอันจะ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีการหมุนเวียนหนังสือภายในกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่าวิธีการหมุนเวียนใช้ห้อง- สมุดกลุ่มเป็นศูนย์กลางหมุนเวียนตามวัน เวลาที่กำหนด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากปัญหาการขาดแคลน

ยานพาหนะและงบประมาณในการดำเนินการบริการของห้องสมุด กลุ่มโรงเรียนอีกทั้งโรงเรียนต่าง ๆ อยู่ห่างไกลที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่ม จึงเป็นการไม่สะดวกที่จะนำหนังสือไปบริการตามโรงเรียนหรือผู้แทนของโรงเรียนมารับ-ส่งหนังสือที่ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนแทน ซึ่งจะเกิดผลดีทำให้ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนได้ให้บริการตามความต้องการของแต่ละโรงเรียน

ระยะเวลาในการหมุนเวียนหนังสือ จากการวิจัย พบว่า ส่วนใหญ่จะใช้เวลาโรงเรียนละมากกว่า 7 วัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนมีงบประมาณจำกัดที่จะนำมาซื้อหนังสือที่โรงเรียนต่าง ๆ จำเป็นต้องใช้หนังสือจึงมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญเลิศ ยัมแย้ม (2533) ที่พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรมห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนคือ ขาดงบประมาณในการวางแผน จากสาเหตุที่ห้องสมุดมีหนังสือน้อย จึงทำให้ไม่สามารถที่จะบริการโรงเรียนต่าง ๆ พร้อมกันได้ จึงต้องใช้วิธีหมุนเวียนเปลี่ยนกันนำขึ้น ประกอบกับครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนหรือผู้แทนของโรงเรียนเป็นผู้ทำหน้าที่รับ-ส่งหนังสือ อีกทั้งระยะทางจากโรงเรียนเหล่านั้นถึงที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มห่างไกลกว่า 4 กิโลเมตร จึงทำให้ระยะเวลาในการหมุนเวียนหนังสือต้องใช้เวลามาก แต่ถ้าห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนสามารถที่จะทำหนังสือไปบริการตามโรงเรียนต่าง ๆ ได้ถึงที่ การบริการจะรวดเร็ว และได้ผลดีมากยิ่งขึ้น

5.5.3 ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

1) ปัญหาด้านบุคลากร ผลการวิจัยพบว่าครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน บางกลุ่มโรงเรียนมีเพียง 1 คน ซึ่งถือว่าน้อยเกินไปที่จะปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในศูนย์วิชาการกลุ่ม โดยระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2534 ได้กำหนดให้หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มคัดเลือกข้าราชการครูในโรงเรียนที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่ม จำนวน 2 คน โดยเสนอขอความเห็นชอบจากกรรมการกลุ่มเพื่อให้มีปฏิบัติหน้าที่ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ตามสภาพความเป็นจริงแล้วข้าราชการครูที่มาทำหน้าที่ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการจะต้องสอนประจำอยู่ในโรงเรียนไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ 5 ชั่วโมง จึงทำให้ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนต้องรับผิดชอบงานมากเกินไป ทำให้ประสิทธิภาพการทำงานไม่ดีเท่าที่ควร เพื่อให้การปฏิบัติงานนี้บังเกิดผลตามจุดประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มโรงเรียนและเพื่อให้ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน-

เรียนต่าง ๆ ควรจะมีครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการ 2 คน และมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน อย่างชัดเจนกว่าเท่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

2) ปัญหาด้านการวางแผนการบริการสื่อและเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่าครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนมีเวลาจำกัดในการวางแผนดำเนินงานทั้งนี้ เนื่องจากปัญหาการขาดบุคลากรทำให้มีเวลาไม่เพียงพอที่จะวางแผนดำเนินงานต่าง ๆ ได้ การปฏิบัติตามโครงการหากไม่มีการวางแผนดำเนินการที่ดีแล้ว ผลการปฏิบัติงานอาจจะไม่สามารถดำเนินงานตามเป้าหมายหรือแผนงานที่กำหนดไว้ได้

3) ปัญหาด้านการจัดห้องสมุดกลุ่มโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า สถานที่คับแคบไม่เป็นเอกเทศและขาดงบประมาณในการดำเนินการ เนื่องจากที่ตั้งศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่มีอาคารเอกเทศต้องอาศัยห้องเรียนของโรงเรียนที่เป็นศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนจึงทำให้สถานที่คับแคบ ส่วนงบประมาณที่ได้รับจัดสรรเกี่ยวกับการจัดซื้อ จัดหาหนังสือมาไว้บริการในห้องสมุดก็มีจำกัด จึงทำให้หนังสือที่ไว้บริการน้อยต้องใช้วิธีหมุนเวียนหนังสือกันใช้ตามโรงเรียนภายในกลุ่มที่สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเลิศ ยิ้มแย้ม (2533) ที่พบว่า ปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับการวางแผนดำเนินงาน ห้องสมุดกลุ่มโรงเรียนคือขาดงบประมาณในการวางแผน

4) ปัญหาการจัดซื้อ จัดหา และบริการสื่อและเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหา สื่อล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิพล นาคพันธ์ (2528) กลุ่มโรงเรียนมีปัญหาด้านงบประมาณ 4 รายการ คือ การไม่ได้รับงบประมาณตามความคาดหมาย การขาดแคลนงบประมาณ การไม่สามารถใช้งบประมาณในส่วนของโรงเรียน ดำเนินการตามแผนได้ และการได้รับจัดสรรงบประมาณล่าช้า เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรล่าช้า และมีจำนวนจำกัด จึงซื้อสื่อและเครื่องมือได้ไม่เพียงพอกับความต้องการ สื่อบางชนิดจึงต้องผลิตขึ้นมาใช้เอง แต่บุคลากรยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2532) พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการผลิตและซ่อมแซมสื่อและเครื่องมือครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นบุคลากรสำคัญที่จะเป็นผู้ให้คำแนะนำในการจัดทำสื่อ จึงเป็นหน้าที่ของศูนย์วิชาการจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้จัดอบรมให้ความรู้ เพื่อให้ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการมีความรู้ ความชำนาญและมีทักษะในการผลิตสื่อมากยิ่งขึ้น

ปัญหาด้านการบริการสื่อและเครื่องมือ ผลการวิจัยพบว่า ขาดพาหนะในการให้บริการและการส่งต่อระหว่างโรงเรียนล่าช้าไม่ทันตามเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เทพา สำเร็จ (2531) พบว่า ปัญหาในการบริการสื่อคือ ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนส่วนมากยังให้บริการในลักษณะประจำที่ศูนย์วิชาการ เนื่องจากขาดพาหนะในการขนส่งสื่อการเรียนการสอน การที่ศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนไม่สามารถนำสื่อไปบริการตามโรงเรียนต่าง ๆ ภายนอกกลุ่มได้โรงเรียนที่มีความจำเป็นจะใช้สื่อต้องมายืม ส่งคืนที่ศูนย์วิชาการกลุ่มเอง จึงเกิดปัญหาการส่งคืนล่าช้า อันเนื่องมาจากการคมนาคมระหว่างโรงเรียนและศูนย์วิชาการจึงไม่สะดวกในบางฤดูกาล เช่น ฤดูฝน

5.6 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ จะเห็นว่าการบริหารทางวิชาการตลอดจนปัญหาต่าง ๆ และอุปสรรคในการบริหารงานวิชาการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ทำให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารของศูนย์วิชาการ เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

5.6.1 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

- 1) ควรกำหนดบทบาทหน้าที่และแนวปฏิบัติงานของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนให้แน่ชัดว่าจะปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ และมีขอบข่ายของงานอะไรบ้าง เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนมากที่สุด
- 2) ควรชี้แจงให้ผู้บริหาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบบทบาทและหน้าที่รับผิดชอบของครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกและเสริมขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
- 3) ควรติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของประธานกลุ่มโรงเรียนหัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน และครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบถึงความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานตามโครงการเป็นระยะ ๆ หากเกิดปัญหาและอุปสรรค จะได้ช่วยแก้ไขทันที่

5.6.2 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

- 1) ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่กลุ่มโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้ดำเนินการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนเป็นไปตามแผน และโครงการที่วางไว้
- 2) ควรจัดสรรพาหนะ เพื่อใช้ในการบริการของศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่อให้การบริการสะดวกรวดเร็วและทั่วถึงทุกโรงเรียน
- 3) ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการนิเทศติดตามผลเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงาน ทำให้การปฏิบัติงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามจุดประสงค์
- 4) ควรจัดอบรมสัมมนาประธานกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา ครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนเป็นประจำเพื่อเป็นการเสริมความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะได้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานต่อไป

5.6.3 ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

- 1) ควรประชุมชี้แจงผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบนโยบายในการดำเนินงานกลุ่มโรงเรียนที่แน่ชัด จะได้ปฏิบัติอย่างจริงจัง
- 2) ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่กลุ่มโรงเรียนได้ปฏิบัติงานตามแผน/โครงการอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ควรมีการนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้ทราบความก้าวหน้า ปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการปฏิบัติงาน จะเป็นการส่งเสริมขวัญและกำลังใจ ต่อบุคลากรกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา

5.6.4 ข้อเสนอแนะต่อกลุ่มโรงเรียน

- 1) ควรมีครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนอย่างน้อย 2 คน เพื่อให้ได้มีเวลาในการปฏิบัติงานได้เต็มที่
- 2) ผู้บริหารโรงเรียนหรือผู้บังคับบัญชาชั้นต้นของครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน ควรให้มีการสนับสนุน ร่วมมือและเห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานของครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียน

จะทำให้บุคลากรเหล่านี้ได้มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อกลุ่มโรงเรียนให้มากที่สุด

3) ควรมีการจัดประชุม สัมมนาระหว่างครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียนและครูวิชาการกลุ่มโรงเรียนต่าง ๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

5.6.5 ข้อเสนอแนะต่อบุคลากรในศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน

1) ควรศึกษาบทบาทหน้าที่และภารกิจให้เข้าใจและชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

2) ควรศึกษาหาความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน เพื่อจะทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5.6.6 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัย ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาครูวิชาการประจำศูนย์วิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ในเขตการศึกษาและในภาคอื่น เพื่อจะได้นำมาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาแต่ละจังหวัดเขตการศึกษาและในภาคอื่น ๆ ต่อไป